

האיש מקדש פרק שני קידושין

מג.

עין משפט נר מצוה

לו א מיי פ"ג מהל'
גניבה ה"י:
לו ב מיי פ"ח מהל'
מנשה קרבנות
ה"י:
לו ג מיי פ"ג מהל'
רומח הלכה ב ג:
לו ד מיי פ"ג מהל'
אימות הל"י:
ה ו מיי פ"ג מהל'
מנע עשין מת טו"ע
ה"י:
לו ז מיי פ"ג מהל'
גירושין ה"י ו פ"ג
שם ה"י סמג עשין מת
טו"ע ש"ס ס' קמ"ג סעי'
י"ח:

מוסף רש"י

מה מכירה על ידי
אחר. מכירה אי אפשר
אלא ע"י אחר, שהלוקח
לקחו ממנו (כתובות
ב"ב). אין מכירה אל
בנים, מוכר ולוקח (ב"ב
ע"א). תחת. מתה השור,
מצי למכר יתלם צבור
(כתובות ב"ב). הוא ולא
אנוס. דמי דרש לה
צ"ח כל ההוא דגני
ונכר, כשניטע בהוייתו
ובדעתו ולא אנוס ולא
שוגג מאליו או מטעם
ע"י אחרים (בב"מ ק"ח).
הוא ההוא לא דריש.
לדאורחא דקרא להשטע
הי (ר"ל ע"ב). כהרב בני
עמון. כמות שהורג
ני עמון שלל מדעת
(שבת נ"ג). ואדוני יואב,
לא אורח ארעא לקבל
עליו מרות אחרים בפני
המלך (שם).

מוסף תוספות

א. דהוה ליה למימר
ועבדך יואב אדוני.
ר"ע"ל. ב. בני"א מה מרד
הוא זה כיון דיואב עצמו
לא היה מורד להחזיק
עצמו מלך. מוס' ה"א"ש.
המהר"ש מצ"ח מ"י י"א.
ואין נראה דאין זה מורד
דלא בא להמליכו לקריתו
מלך. וע"י מוס' ה"א"ש
וגרסה שזה קושא ה"א"ש
ש"ל. ג. או לירד בתוך
מים של הקדש להחזיק
בהם. מוס' ה"א"ש.
ד. דהחייב הוי בשביל
שנתן לו רשות להפסיד
ההקדש ומעל בכך
המשלה אפי' אין באותו
רחיצה וסיכה עדיין הגאה
לשליח ושוב אין מעילה
בהנאת השליח שכבר יצא
לחלוץ במעילת המשלה.
שאיך לתורם שום הנאה
אבל היכא דנהנה השליח
כה"ג לא נתרבה שליחות
מוס' ע"ן. ה. דלא מריבין
שליחות במעילה אלא
כעין שליחות דתורה
שאיך לתורם שום הנאה
אבל היכא דנהנה השליח
כה"ג לא נתרבה שליחות
מוס' ה"א"ש.
ו. וצ"ח מ"ב: אבל אלו
שראו עיקר המעשה למה
להם למימר אתם עדי.

נילף מיניה. ממעילה: מה מכירה. אינה מתקיימת אלא ע"י אחר הגנב מוכר והלוקח לוקח: אף עביה. אפילו טבחה שליח נמחייב הגנב בתשלומי ד' וה': או. מכרו לרבות אפילו שליח: **סמג השור סמג הש"ס.** דחד מינייהו יתירה הוא ודרוש לרבות שאם מינה שליח תחמיו לטובת חייב הגנב: **מאי איכא למימר.** נילף מיניה דש שליח לדבר עבירה: **הוא ולא שנוחו גרסינן:** ממעילה ומסבירא אין שליח לדבר לנמימר דיש לו לשמוע דברי הרב והני ההוא ההוא מאי דריש צהו: **למעוטי שנים אוהוין וכו'.** שפטורין ממטותא דשמוטי חוץ: **ההוא ולא אנוס.** דההוא משמע שיהא צהוייתו וציישוב דעתו: **קסבר שני כסוים הבאים לחד מלמדים.** וילף ממעילה ועביה דיש שליח לדבר עבירה והני ההוא דריש להו חד למעוטי שנים אוחוס וחד למעוטי אנוס ולית ליה דרשה דהוא ההוא: **מכלל דה"ק כו'. צתמיה:** דינא רבה ודינא וטעא איכא ציינייהו. לשמאי מתייב צדינא רבה צעונא גדול ולת"ק לא מיענא כולי האי כהורג עצמו אלא כגורם: **ואדוני יואב.** זהו מרד שקראו אדון בפני המלך: **אם ס"ג.** דהאי חייב דקאמר שמאי צדיני אדם קאמר וילף ממעילה ועביה וקסבר שני כסוים הבאים כחד כו' אפי"ה מודה הוא צאומר כו' הואיל ונהנה שליח זה: שליח נעשה עד. צין לקידושין צין ששלח ממון לצעל חוזה מנטרף^ו שליח עם עד להיות שנים או אם שניהם שלוחים היו ציחד שניהם מעידים צדבר: **ה"ג דלא הוו קידושין.** הרי לאו. וכי אמרינן בסנהדרין (דף כ"ט). צריך שיאמר אתם עדיי ה"מ צעדי הודאה שפעמים שאדם מודה לתובעו מנה ואומר הדין עמך מפני שרצה להשתמקו מעליו עד לחחר ומן ואע"פ שאינו חייב לו כלום לפיכך אין השומע יכול להעיד בפני הודה עד שיאמר אתם עדי אצל צעלמא לא: **אלומי אלמוה למילוא.** דעדות כשעשה הדבר ע"י השליח: **הוא דאמר. רב: שליח ועד אחד.** יכולין להעיד על הדבר: **איפוך. דצ"ה ל"ט:** **מסני איפכא.** לפלוגתא דאמוראי: **והלכסא שליח נעשה עד גרסי:** הן הן עדי. דשליח נעשה עד: **וכן בגרושין.** אם שלח גט לאשתו ע"י שנים: **וכן**

מורד במלכות הוה דקאמר ליה ואדוני יואב כו'. פי' צקונטרס דמורד היה מהא דקאמר אדוני יואב צפני המלך דוד^א ולא נהירא^ב שהרי יואב לא היה מורד במלכות^ב ואומר רצינו מאיר אציו של ר"ת מה שאמר לו דוד שילך לצימו לאכול ולשמות^ט והוא מיאן צדבר כדמציב כל עצדי אדוני על פני השדה חונים ואני אצא אל ביתי לאכול וגו' צתמיה ולא היה לו לשרב וי"מ דהמנד היה שהקדים לומר אדוני יואב קודם המלך דוד^ט: **שלא מצינו בכל התורה בורה** זה נהנה וזה מתחייב. וא"ת והא איכא מעילה שאם אמר הגוצר לשליח אכול ככר זה של הקדש והשליח לא ידע שהוא של הקדש דחייב המשלח ואמאי זה נהנה זה מתחייב הוא וי"ל דמעילה לא מתחייב המשלח ע"י הגאח השליח אלא ע"י הגצהה דשליח דמנד דאצבדיה שליח קנייה וההיא שעתא חייב משלח אמנס מסופק היה ר"י צאומר לשליח הושט ידך לכד של שמן ותהנה מן הסיכה או שב על עורות של הקדש או התחמם בגזיו עולה^ג והשליח לא ידע דהס של הקדש דהשתא לא עשאו שליח אלא מן ההנאה אם יתחייב המשלח כדאמרינן גבי מעילה^ד או דילמא זה נהנה זה מתחייב לא אמרינן^ה: **ו"א אמר להם אתם עדי ה"ג ד"א** הוו קידושין. ופשיטא דהוו קידושין משמע דלא מנרבי לומר אתם עדיי כי אם צהודאה כדאמר בסנהדרין (דף כ"ט). שאם אמר למצירו אתם חייב לו מנה והודה בפני שנים אם לא אמר אחד מהם אתם עדיי יכול לומר לו היום או למחר משטה אני צן מיהו אי לא טעין לא טענינן ליה אצל עשוי אדם שלא להשביע עצמו כגון אם הודה הלוי בפני שנים חייב אני לך צלל צביעת המלוה טענינן ליה אפי' כי לא^ו טענינן: **עד כאן פליגי א"א כו'. מיתה** אמאי קאמר עד כאן לא פליגי כי נמי פליגי מי לא פריך שפיר ממילתיה דצ"ה וי"ל היינו טעמא דלא רצה למיפוך מצ"ה דהוה מני לשנויי איפוך כדמשני בסמוך: **וכן**

נילף מיניה משום דהוה מעילה טביחה ומכירה שני כתובים הבאים כאחד וכל שני כתובים הבאים כאחד אין מלמדין מעילה הא דאמרן טביחה ומכירה מאי היא אמר קרא יוטבחו או מכרו^ו מה מכירה ע"י אחר א"א טביחה על ידי אחר דבי ר' ישמעאל תנא או לרבות את השליח דבי חזקיה תנא תחת לרבות את השליח הניחא למ"ד^ז שני כתובים הבאים כאחד אין מלמדין אלא למ"ד מלמדין מאי איכא למימר גלי רחמנא בשחוטאי חוץ דם יחשב לאיש ההוא דם שפך הוא ולא שלוחו אשכחן גבי שחוטאי חוץ^ח בכל התורה מנלן דילף משחוטאי חוץ אדילף משחוטאי חוץ נילף מהנך הדר כתב רחמנא ונכרת האיש ההוא אם אינו ענין לגופו תנהו ענין לכל התורה כולה ולמ"ד שני כתובים הבאים כאחד אין מלמדים הני ההוא ההוא מאי דריש בהו חד למעוטי^ט בשנים שאוחים בסכין ושוחטים וחד הוא^י ולא אנוס הוא ולא שוגג הוא ולא מוטעה ואיך מהוא ההוא ואיך הוא ההוא לא דריש והא דתני האומר לשלוחו צא הרוג את הנפש הוא חייב ושולחיו פטור שמאי הוקן אומר משום חגי הנביא שולחיו חייב שנא^י אותו הרגת בחרב בני עמון^י מאי טעמיה דשמאי הוקן קסבר שני כתובים הבאים כאחד מלמדין והוא ההוא לא דריש ואיבעית אימא לעולם דריש^י ומאי חייב בדיני שמים מכלל דת"ק סבר אפילו מדיני שמים נמי פטור אלא דינא רבה ודינא זומא איכא בינייהו ואיבעית אימא שאני התם דגלי רחמנא אותו הרגת בחרב בני עמון ואיך^י הרי לך כחרב בני עמון מה חרב בני עמון אין אתה נענש עליו אף אוריה החתי אי אתה נענש עליו מאי טעמא מורד במלכות הוה דקאמר ליה ואדוני יואב^י וכל עבדי אדוני על פני השדה חונים אמר רבא את"ל סבר שמאי שני כתובים הבאים כאחד מלמדין והוא ההוא לא דריש מודה^י באומר לשלוחו צא בעול את העורה ואכול את החלב שהוא חייב ושולחיו פטור שלא מצינו בכל התורה כולה זה נהנה וזה מתחייב: איתמר רב אמר שליח נעשה עד דבי רבי שילא אמרי אין שליח נעשה עד מ"ט דבי רבי שילא אילימא משום דלא א"ל הוי לי עד אלא מעתה קידש אשה בפני שנים ולא אמר להם אתם עדיי ה"ג דלא הוו אלא משום נעשה עד אלומי קא מאלימנא למילתיה דבי רבי שילא אמרי אין שליח נעשה עד אלומי של אדם כמותו הוה ליה כגופיה מיתבי אמר לשלשה צאו וקדשו לי האשה אחד שליח ושנים עדים דברי ב"ש וב"ה אומרים כולם שלוחין הן ואין שליח נעשה עד כאן לא פליגי אלא בשלשה אבל בשנים דברי הכל לא הוא דאמר כי האי תנא דתניא רבי נתן אומר בית שמאי אומרים שליח ועד אחד וב"ה אומרים שליח ושני עדים ורב כבית שמאי איפוך ורב אחא בריה דרבא מתני איפכא רב אמר אין שליח נעשה עד דבי ר' שילא אמרי שליח נעשה עד אמר רבא אמר רב נחמן ואמר לשנים צאו וקדשו לי את האשה הן הן שלוחיו הן עדיי וכן בגירושין וכן

תורה אור השלם
1. כי יגב איש שור או שוה וטבחו או מקרו ושמשה בקר ושלם תחת השור וארבע אצות תחת הקדש: שמות כא לו
2. ואל פתח אהל מועד לא הביאו להקריב קרבן לך ופני משכן יי דם יחשב לאיש ההוא דם שפך ונכרת האיש ההוא מקרב עצמו: וקרא יו"ד
3. מודע בזה את דבר יי לעשות הרע בעיני את אוריה החתי ששלח בחרב ואת אשתו לקחת לך לאשה ואתו הרגת בחרב בני עמון: שמאל ב יב ט
4. ויאמר אוריה אל דוד הארון וישאל ויהודה ישיבים פסבות ואני יואב ובעדי אדני על פני הקדש חנים ואני אבא אל ביתי לאכל ולשתות ולשכב עם אשתי ח"ך ודו נפשך אם אעשה את הדבר הזה: שמאל ב יא יא
תוס' ר"י הוקן
טביחה ומכירה. שאם גנב וצוה לשרוטו או למכרו נתחייב בארבעה וחמשה. שליח המקדש אשה לאחר מצטרף (עמו) עם עד אחרן לעדות הקדושין. הכי נמי דלא הוה קדושין. מה ענין אתם עדיי [לכאן] דכי בעינן אתם עדי הני מילי שחבע לו מנה לי בידך והלה אומר הן, שפעמים משיב כך להשתיקו ומשטה הוא בו, אבל כי אמר אתם עדי לא מצי טעין הכי, אבל הכא הואיל וראה המעשה שנתן לה הקדושין מה תועלת באמרו אתם עדי. אלומי למילתיה. דעדות כשעושה הדרב על ידי העדים.

